

**APPLICATION OF THE PRINCIPLES OF SOCIONICS IN THE WORK
OF THE CURATOR OF THE ACADEMIC GROUP****Poltava State Medical University (Poltava, Ukraine)**chn.med.ua@gmail.com

Relationships in an academic group are an essential component of the effectiveness of the educational process. Achieving psychological comfort and building friendly relations between students based on mutual respect and tolerance is also the responsibility of the academic group curator. One of the useful tools for implementing this task is socionics.

The aim is to substantiate the feasibility of the practical application of socionics to create optimal relationships in the team and effective creative interaction in the educational process.

Socionics is a theory and psychological practice based on the typology of C. Jung, developed and supplemented by his successors. The basis of the socionic approach is the psychological typing of a personality by pairs of dichotomous traits: intuition - sensory, ethics - logic, rationality - irrationality, extraversion - introversion, which is achieved by testing. Based on the test results, 16 sociotypes, or "information metabolism" types, are distinguished. The Latvian scientist A. Augustinavičiute has studied intertype relationships, which allows for predicting the relationships that develop between socio-types and building relationships in a team with respect for the individuality and uniqueness of each. A good asset of the sociological approach is quick cohesion, fruitful teamwork, and in-depth knowledge of each other, which is especially important in a newly formed team and contributes to the formation of soft skills.

Applying the principles and practical tools of socionics in an academic group allows for achieving psychological comfort, preventing xenophobia and bullying, and promoting soft skills development in students.

It is advisable to use the methods of socionics to form effective working and creative groups, in particular, to solve professional clinical problems, as well as at the stage of forming academic groups in educational institutions.

Key words: *socionics, team relations, academic group, soft skills.*

Introduction.

Psychological comfort in an academic group is an important basis for the successful implementation of educational programmes. At the initial stage of building relationships, the role of the curator is significant, as he or she helps with many social and organisational issues and guides students in finding and acquiring the necessary communication skills [1]. It is a healthy psychological microclimate that is the key to forming a holistic, harmonious personality, promoting effective interaction, camaraderie, and the creation of optimal conditions for the development of future professionals.

Promoting mutual respect and tolerance and preventing xenophobia and bullying is the primary task of an educational institution concerning the newly formed team. After all, overcoming and correcting deviant behaviour, persistent negative reactions, and individual psychological consequences is the result of the lack of effective and timely interaction between stakeholders, and this, to some extent, lies within the competence and responsibilities of the academic group curator [1, 2].

Recognition of the uniqueness and significance of each student team member can be achieved in different ways. A healthy atmosphere in the family, in the team at the previous stages of education, creative development, and sports create conditions for forming the "core" of the academic group, consisting of "positive" leaders. It ensures good self-organisation, the building of harmonious relationships, and the effective interaction of students in the educational process. However, psychological support and assistive technologies are undeniably important [3].

The role of such tool can be played by socionics – a theory, technology, and doctrine at the intersection of psychology and sociology. The conceptual content of socionics is to determine the psychological types of personalities characterised by certain stable types of thinking, character, and behaviour and to predict the natural interaction features [4].

The aim of the study.

To substantiate the feasibility of the practical application of socionics to create optimal relationships in the team and effective creative interaction in the educational process.

The main part.

The basis of socionics is the Swedish psychologist C. Jung's teaching on psychological types of personality, the Polish psychiatrist A. Kempinski's concept of types of "information metabolism", and the synthesis and addition of both theories by cybernetics and modelling of mental processes by Latvian scientist A. Augustinavičiute [5, 6].

Socionics is relatively young, with the first work on the subject published in 1980. With many critics and supporters, socionics quickly captured the interest of philosophers, psychologists, educators and the general public. As of 2012, more than 80 doctoral and Ph.D. theses had been defended using the theoretical foundations and methods of socionics. The first All-Union Conference on Socionics was held in 1988 in Poltava. The International Institute of Socionics and numerous socionics schools were established [7]. Today, there is a debate whether socionics can be considered a science or a psychological theory. The argument in support of socionics as a doctrine is that it implements all dialectical laws [8]. As a socio-humanitarian field, socionics

has great prospects for further research and practical application.

The subject of study of socionics is sociotypes – stable, unchanging types of interaction between the psyche of individuals and the world around them, i.e. types of information metabolism. And it is the definition of a sociotype that allows us to understand both our own personal traits, reactions, and peculiarities of world perception and those of others and to predict and anticipate their emotions and actions [9].

The importance of using socionics to optimise relationships in a newly formed student group is also in the fact that differences in assessments and reactions are presented as scientifically based features that should not be assessed as “good” or “bad”. Socionics teaches us to accept and respect the uniqueness and individuality of everyone, to build relationships and predict the results of interaction.

The result of the practical application of the principles of socionics in the work of curators is the construction of the group's societal structure and the matrix of relationships. The process of researching sociotypes involves testing, takes place in a relaxed atmosphere, and arouses the interest and enthusiasm of all participants because, first of all, everyone gets to know themselves and the structure of their mental matrix. The test identifies 16 sociotypes based on four pairs of dichotomous traits: rationality – irrationality, logic – ethics, sensory – intuition, and extraversion – introversion. The combination of four features from the above list forms the basis of a sociotype [7, 9].

Of course, every person is subject to numerous environmental influences – cultural, social, national, etc. Education plays an important role in the formation of an individual. However, the type of information metabolism remains unchanged throughout life.

Sociotypes are described in detail by researchers. The description of the type contains details of mental, emotional, and behavioural reactions, and collective acquaintance with the sociotype of each group member creates conditions for more profound productive knowledge of each other [4, 10]. And most often during such interaction, statements are heard: “You perceived that way because you are characterised by ...” or “You reacted that way because it is a painful point for you...” or “You were offended because it is particularly significant for you...”, etc.

A thorough study by A. Augustinavičiūtė allowed her to draw up a model of the human psyche, where these eight aspects form blocks in pairs: ego and super-ego – the mental circuit, and id and super-id – the vital circuit [6]. This model provided a clear theoretical justification and visually explained the differences between socionic types.

Socionic types form the so-called “quads” (α , β , γ , and δ) based on common quadratic values. This theory's practical outcome is using inter-quadrant relationships to build effective creative teams. Together, representatives from each quadrant, united by a particular task, will be much more effective in achieving results. Effective working groups should be built based on “social rings” considering the peculiarities of intra-quadrant relationships. Representatives of quadrant α

are idea generators, quadrant β are auditors, quadrant γ improves what quadrant α has proposed, taking into account the criticism of quadrant β , and quadrant δ finds a way to apply the results of the work of the previous quadrants [4, 10].

It is the sociological theory that is effectively used to achieve better results in the implementation of various projects and tasks in different countries [11, 12].

For many years, psycho-social practices based on socionics have been actively used in the educational process of the Department of Propedeutics of Internal Medicine of Poltava State Medical University. Testing to determine sociotypes when the curator meets the group is always perceived by the students with great enthusiasm, allowing them to quickly shorten the distance in communication and build friendly and tolerant relationships. The presence of representatives from all four quadrants allows you to form creative groups to solve various problems, including solving clinical situations and building strategic approaches to diagnosis and treatment. Studying the relationship between sociotypes in an academic group and creating a “relationship matrix” allows us to predict and analyse relationships and avoid conflict situations [11].

The practical application of socionics has a significant psycho-social effect. It helps to rethink and discover oneself and everyone else, builds mutual respect, tolerance, and flexibility of perception, and overcomes xenophobia, which, to a certain extent, occurs in various manifestations of human interaction. Socionics can be considered a psychological tool of humanistic philosophy, and this is especially true in the face of the difficult challenges of today [7, 8].

Conclusions.

Applying the principles and practical tools of socionics at the stage of forming interpersonal relationships in an academic group allows for building healthy relationships in the team more effectively and preventing xenophobia and bullying.

Socionic practice is a valuable tool in the activities of an academic group curator, which contributes to the development of soft skills in students.

It is advisable to introduce socionic practices to form effective working and creative groups in the team, in particular, to solve professional clinical problems.

It is appropriate to use socionic testing in the process of forming academic groups in educational institutions.

ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСАД СОЦІОНІКИ В РОБОТІ КУРАТОРА АКАДЕМІЧНОЇ ГРУПИ

Полтавський державний медичний університет (м. Полтава, Україна)

chn.med.ua@gmail.com

Взаємовідносини у академічній групі є важливою складовою ефективності освітнього процесу. Досягнення психологічного комфорту, побудова дружніх стосунків між здобувачами освіти, заснованих на взаємній повазі й толерантності, лежить, також, у компетенції куратора академічної групи. Одним з корисних інструментів реалізації такого завдання є соціоніка.

Мета - обґрунтування доцільності практичного застосування соціоніки для створення оптимальних взаємин у колективі та ефективної творчої взаємодії у освітньому процесі.

Соціоніка являє собою теорію та психологічну практику, яка заснована на типології К. Юнга, розвинена та доповнена його наступниками. Основу соціонічного підходу складає психологічне типування особистості за парами дихотомічних ознак: інтуїція – сенсорика, етика – логіка, раціональність – ірраціональність, екстраверсія – інтроверсія, що досягається тестуванням. За результатами тестування вирізняють 16 соціотипів, або типів «інформаційного метаболізму». Латвійською науковицею А. Аугустінавічуте досліджено інтертипні стосунки, що дозволяє прогнозувати відносини, які складаються між соціотипами, та побудувати стосунки у колективі з повагою до індивідуальності та унікальності кожного. Гарним надбанням соціонічного підходу є швидке згуртування, плідна робота у команді, поглиблене пізнання одне одного, що особливо важливо у новоствореному колективі, та сприяє формуванню soft skills.

Застосування засад та практичних інструментів соціоніки в академічній групі дозволяє досягти психологічного комфорту, попередити ксенофобію та булінг, сприяє формуванню soft skills у здобувачів освіти.

Методи соціоніки доцільно використовувати для формування ефективних робочих, творчих груп, зокрема, для вирішення професійних клінічних завдань, а також – на етапі формування академічних груп у закладах освіти.

Ключові слова: соціоніка, взаємини у колективі, академічна група, soft skills.

Вступ.

Психологічна комфорт у академічній групі є важливим підґрунтям успішної реалізації освітніх програм. На початковому етапі побудови взаємовідносин є значущою роль куратора, який допомагає з багатьох соціальних, організаційних питань та скеровує здобувачів освіти щодо пошуку і набуття необхідних комунікативних навичок [1]. Саме здоровий психологічний мікроклімат є запорукою формування цілісної гармонійної особистості, сприяє ефективній взаємодії, товариській підтримці, створенню оптимальних умов для становлення майбутніх професіоналів.

Сприяння формуванню взаємної поваги, толерантності, попередження ксенофобії та проявів булінгу – першочергове завдання закладу освіти щодо новоствореного колективу. Адже подолання та виправлення девіантних проявів поведінки, сталих негативних реакцій, індивідуальних психологічних наслідків є результатом відсутності ефективної та своєчасної інтеракції між стейкхолдерами, і це, певною мірою, лежить у площині компетенції й зобов'язань куратора академічної групи [1, 2].

Визнання унікальності та значущості кожного члену студентського колективу може бути досягнуто різними методами. Здорова атмосфера в сім'ї, у колективі на попередніх етапах здобуття освіти, творчий розвиток, спорт створюють умови для формування «ядра» академічної групи, що складається з «позитивних» лідерів. І це забезпечує гарну самоорганізацію й побудову гармонійних відносин, ефективну взаємодію студентів в освітньому проце-

сі. Але психологічний супровід та допоміжні технології мають беззаперечне значення [3].

Роль саме такого інструменту може відігравати соціоніка – теорія, технологія, вчення на перетині психології та соціології. Концептуальний зміст соціоніки полягає у визначенні психологічних типів особистостей, які характеризуються певними стійкими типами мислення, характеру, поведінки, та у прогнозуванні закономірних особливостей взаємодії між ними [4].

Мета дослідження.

Обґрунтування доцільності практичного застосування соціоніки для створення оптимальних взаємин у колективі та ефективної творчої взаємодії у освітньому процесі.

Основна частина.

В основу соціоніки лягло вчення шведського психолога К. Юнга про психологічні типи особистості, концепція польського психіатра А. Кемпінського про типи «інформаційного метаболізму» та синтез й доповнення обох теорій кібернетикою та моделюванням психічних процесів латвійською науковицею А. Аугустінавічуте [5, 6].

Соціоніка є доволі молодою, перша робота з цієї теми була опублікована у 1980 році. Маючи багато як критиків, так і прихильників, соціоніка швидко захопила інтерес філософів, психологів, педагогів та широких верств населення. На 2012 рік було захищено більше ніж 80 докторських та кандидатських дисертацій, де використовувалися теоретичні основи і методи соціоніки. До речі, перша Всесоюзна конференція з соціоніки відбулася у 1988 році у

Полтаві. Створено Міжнародний інститут соціоніки та численні соціонічні школи [7]. На сьогодні точаться дискусії – чи можна вважати соціоніку наукою або психологічною теорією. Аргументом у підтримку соціоніки як вчення є те, що у неї імплементовані усі діалектичні закони [8]. Як соціогуманітарний напрям соціоніка має великі перспективи подальшого дослідження та практичного застосування.

Предметом вивчення соціоніки є соціотипи – стійкі незмінні типи взаємодії психіки індивідуумів з навколишнім світом, тобто типи інформаційного метаболізму. І саме визначення соціотипу дозволяє усвідомити як власні особистісні риси, реакції, особливості світосприйняття, так і кожного з оточуючих, спрогнозувати та передбачити їхні емоції та вчинки [9].

Важливість використання соціоніки для оптимізації взаємин у новоствореному студентському колективі полягає ще й у тому, що розбіжності в оцінках і реакціях представляються як науково обґрунтовані особливості, що не мають оцінюватися як «хороші» та «погані». Соціоніка вчить сприймати та поважати унікальність та індивідуальність кожного, будувати стосунки та прогнозувати результати взаємодії.

Результатом практичного застосування засад соціоніки в роботі кураторів є побудова соціонічної структури групи та матриці взаємин. Процес дослідження соціотипів передбачає тестування, проходить у ігровій невимушеній атмосфері, викликає жвавий інтерес та захоплення всіх учасників, адже, перш за все, кожен пізнає сам себе і структуру своєї психічної матриці. У результаті тестування визначається 16 соціотипів на основі чотирьох пар дихотомічних властивостей: раціональність – ірраціональність, логіка – етика, сенсорика – інтуїція, екстраверсія – інтроверсія. Сукупність чотирьох ознак із вищезазначеного переліку складає основу соціотипу [7, 9].

Зрозуміло, кожна особистість піддається численним впливам оточення – культурним, соціальним, національним, тощо. Важливу роль у формуванні індивідууму відіграє виховання. Але тип інформаційного метаболізму залишається незмінним протягом всього життя.

Соціотипи докладно змальовані дослідниками, опис типу містить деталізацію психічних, емоційних, поведінкових реакцій, а колективне ознайомлення з соціотипом кожного представника групи створює умови для більш глибокого продуктивного пізнання одне одного [4, 10]. Й найчастіше під час такої взаємодії лунають твердження: «Ти сприймав так, тому що тобі властиво ....», або «Ти реагував таким чином, оскільки це є для тебе больовою точкою...», або «Ти ображався, тому що це для тебе особливо значущим...», тощо.

Ретельне дослідження А. Аугустінавічюте дозволило скласти модель людської психіки, де зазначені 8 аспектів попарно формують блоки: его та супер-его – ментального контуру, та ід й супер-ід – вітального контуру [6]. Така модель дала чітке теоретичне обґрунтування й наочне пояснення відмінностей між соціонічними типами.

Соціонічні типи утворюють так звані «квадри» (α , β , γ та δ) на основі спільних квадральних цінностей. Практичним виходом даної теорії є використання міжквадральних взаємин з метою побудови ефективних творчих груп. У сукупності представники з кожної квадри, які поєднані виконанням певного завдання, будуть набагато ефективнішими у досягненні результату. Враховуючи особливості інтраквадральних стосунків, ефективні робочі групи слід будувати на основі «соціонічних кілець». Представники квадри α є генераторами ідей, квадри β – ревізорами, квадри γ удосконалює запропоноване квадрою α з урахуванням критики квадри β , а квадри δ знаходить шлях застосування результатів роботи попередніх квадр [4, 10].

Саме соціонічна теорія ефективно використовується для досягнення кращого результату в реалізації різних проектів та завдань у різних країнах світу [11, 12].

Протягом багатьох років у виховному процесі кафедри пропедевтики внутрішньої медицини Полтавського державного медичного університету активно застосовуються психо-соціальні практики на основі соціоніки. Тестування з визначення соціотипів при знайомстві куратора з групою завжди сприймається здобувачами освіти з великим захопленням, дозволяє швидко коротити дистанцію у спілкуванні, побудувати дружні толерантні взаємини. Наявність представників всіх чотирьох квадр дозволяє складати творчі групи при вирішенні різних завдань, у тому числі – при розв'язанні клінічних ситуацій, побудові стратегічних підходів до діагностики та лікування. Вивчення стосунків між соціотипами в академічній групі та побудова «матриці відносин» дозволяє прогнозувати, аналізувати взаємини та уникати конфліктних ситуацій [11].

Практичне застосування соціоніки має значущий психо-соціальний ефект. Відбувається переосмислення та відкриття себе і кожного, формується взаємоповага, толерантність, гнучкість сприйняття одне одного, долається ксенофобія, що, у певній мірі, зустрічається у різних проявах людської взаємодії. Можна вважати соціоніку психологічним інструментом гуманістичної філософії, і це особливо актуально в умовах складних випробувань сьогодення [7, 8].

Висновки.

Застосування засад та практичних інструментів соціоніки на етапі становлення міжособистісних взаємин у академічній групі дозволяє більш ефективно побудувати здорові відносини у колективі, попередити ксенофобію та булінг.

Соціонічна практика є цінним інструментом у діяльності куратора академічної групи, що сприяє формуванню soft skills у здобувачів освіти.

Доцільно запроваджувати соціонічні практики для формування ефективних робочих, творчих груп у колективі, зокрема, для вирішення професійних клінічних завдань.

Є доречним використовувати соціонічне тестування в процесі формування академічних груп у закладах освіти.

References / Література

1. Dikol-Kobrina OA. Rol kuratora v psykholohichnomu suprovodi adaptatsii studentiv-pershokursnykiv. Nauka i osvita. 2015;11-12:45-50. [in Ukrainian].
2. Klymach TM, Shepitko VI, Yeroshenko HA, Lysachenko OD, Hasiuk NV, Boruta NV. Monitorynh prokhozhdzhennia sotsialnoi ta psykholohichnoi adaptatsii studentiv pershokursnykiv VDNZU «UMSA»; Materialy konferencii Adaptatsiini mozhlivosti ditei ta molodi; 2018; Odesa; 2018. s. 113-6. [in Ukrainian].
3. Tsvirenko SM, Pokhylko VI, Cherniavska Yul, Zhuk LA, Soloviova HO. Rol naukovo-pedahohichnogo pratsivnyka v profesiinomu stanovleni studentiv. Materialy konferencii Suchasni trendy rozvytku medychnoi osvity: perspektyvy i zdobutky; 2022 Ber 24; Poltava. Poltava: Poltavskiy derzhavnyi medychnyi universytet; 2022. s. 309-10. [in Ukrainian].
4. Pietrak K. The foundations of socionics – A review. Cognitive Systems Research. 2018 Jan;47:1-11.
5. Blutner R, Hochnadel E. Two Qubits for C.G. Jung's Theory of Personality. Cognitive Systems Research. 2010;11(3):243-59.
6. Bukalov OV, Kondratenko LO. Auhustynavychute, Aushra. Velyka ukrainska entsyklopediia [Internet]. Dostupno: <https://vue.gov.ua>. [in Ukrainian].
7. Polysaiev OP, Blinov OA, Shevchenko VM. Sotsionika yak tekhnolohiia treninhu prohnozu vzaiemovidnosyn mizh liudmy ta yikh vzaiemorozuminnia. Visnyk Natsionalnoho aviatsiinoho universytetu. Sotsiolohiia. Politolohiia. Istoriia. 2013;1:29-32. [in Ukrainian].
8. Morushko OO, Khymytsia NO. Mizhdystyplinarnyi kharakter sotsiohumanitarnoho znnannia: dialektychnyi analiz sotsionichnoi teorii. Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy. 2022;32(5):97-101. [in Ukrainian].
9. Morushko OO, Andreichuk SK. Vyznachennia intehralnogo sotsiotypu v malykh sotsialnykh hrupakh metodom sotsionichnogo analizu. Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy. 2016;26(4):398-404. [in Ukrainian].
10. Zinchenko V. Sotsionika - informatsiina psykholohiia spilkuвання. Vidkryti urok: rozrobky, tekhnolohii, dosvid. 2008;11:84-5. [in Ukrainian].
11. Laptiev VI, Romanov AD. Rehuliuвання sotsialno-psykholohichnoi dominanty upravlinnia personalom pry formuvanni kolektyvu zasobamy sotsioniky. Komunalne hospodarstvo mist. 2016;127:15-22. [in Ukrainian].
12. Anhelov HV, Dmytrashko SA. Dilove spilkuвання: osoblyvosti suchasnoi komunikatsii. Food Industry Economics [serial online]. 2016;8(2). DOI: <https://doi.org/10.15673/fe.v8i2.134>. [in Ukrainian].

ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСАД СОЦІОНІКИ В РОБОТІ КУРАТОРА АКАДЕМІЧНОЇ ГРУПИ

Чекаліна Н. І.

Резюме. Адаптація здобувачів освіти до нових умов в новоствореному колективі має дуже важливе значення для ефективності реалізації освітніх програм. На даному етапі особливо важливою є роль куратора як мудрого наставника, радника, який бере участь у вирішенні усіх нагальних питань. Куратор має, також, дати корисні настанови щодо оптимізації освітнього процесу й побудови гармонійних, доброзичливих, продуктивних стосунків у групі.

Саме таким інструментом на шляху досягнення зазначеної мети є використання засад соціоніки, теорії й психологічної практики, яка активно застосовується у різних сферах суспільного життя.

Розглянуто основи соціонічного підходу до побудови міжособистісних відносин у колективі, зокрема – у академічній групі, як ефективний шлях набуття soft skills здобувачами освіти. Висвітлено походження соціоніки, історичний аспект, становлення, наведені її основні положення. Відмічено діалектичний базис, філософський зміст, теоретичне обґрунтування основних засад соціоніки. Висвітлено розвиток соціоніки на теренах України.

Зазначено основи типології особистості, види взаємин між соціотипами і квадрами. Наведено основні дихотомічні компоненти психологічної структури соціонічних типів, особливості утворення, поняття про типи «інформаційного метаболізму». Підкреслено доречність соціонічного типування в колективі для визначення міжквадральних «соціонічних кілець».

Обґрунтовано доцільність застосування методів соціоніки для створення психологічного комфорту у колективі, попередження булінгу, формування толерантності та взаємоповаги серед здобувачів освіти. Наведено шляхи створення ефективних творчих, наукових груп для вирішення різноманітних завдань, у тому числі – складних клінічних ситуацій, на основі соціонічного підходу, що сприяє набуттю професійних компетенцій.

Надані практичні рекомендації щодо застосування соціоніки в роботі кураторів академічних груп. Запропоновано використовувати соціонічний принцип при формуванні груп здобувачів освіти.

Ключові слова: соціоніка, взаємини у колективі, академічна група, soft skills.

APPLICATION OF THE PRINCIPLES OF SOCIONICS IN THE WORK OF THE CURATOR OF THE ACADEMIC GROUP

Chekalina N. I.

Abstract. Adaptation of education seekers to new conditions in the newly created team is very important for the effectiveness of the implementation of educational programs. At this stage, the role of the curator is particularly important as a wise mentor, an adviser who participates in solving all urgent issues. The curator should also give useful instructions on optimizing the educational process and building harmonious, friendly, productive relationships in the group.

The use of the principles of socionics, theory and psychological practice, which is actively used in various spheres of social life, is such a tool on the way to achieving this goal.

The basis of the socionic approach to building interpersonal relations in the team, in particular - in the academic group, as an effective way of acquiring soft skills by the students of education, is considered. The origin of socionics, its historical aspect, formation, its main provisions are given. The dialectical basis, philosophical content, theoretical justification of the basic principles of socionics are noted. The development of socionics on the territory of Ukraine is highlighted.

The basics of personality typology, types of relationships between sociotypes and quads are indicated. The main dichotomous components of the psychological structure of socionic types, the peculiarities of formation, the concept of types of «information metabolism» are given. The appropriateness of socionic typing in the collective to determine interquadral «socionic rings» is emphasized.

The expediency of using sociotics methods to create psychological comfort in the team, prevention of bullying, formation of tolerance and mutual respect among students is substantiated. Ways of creating effective creative, scientific groups for solving various tasks, including complex clinical situations, based on a sociotic approach, which contributes to the acquisition of professional competences, are given.

Practical recommendations on the application of sociotics in the work of curators of academic groups are given. It is proposed to use the sociotic principle when forming groups of education seekers.

Key words: sociotics, team relations, academic group, soft skills.

ORCID and contribution / ORCID автора та його внесок до статті:

Chekalina N. I.: [0000-0003-1111-9472](https://orcid.org/0000-0003-1111-9472) ^{ABCDEF}

Corresponding author / Адреса для кореспонденції

Chekalina Nataliia Ihorivna / Чекаліна Наталія Ігорівна

Poltava State Medical University / Полтавський державний медичний університет

Ukraine, 36011, Poltava, 23 Shevchenko str. / Адреса: Україна, 36011, м. Полтава, вул. Шевченко 23

Tel.: 0509125953 / Тел.: 0509125953

E-mail: chn.med.ua@gmail.com

A – Work concept and design, B – Data collection and analysis, C – Responsibility for statistical analysis, D – Writing the article, E – Critical review, F – Final approval of the article / A - концепція роботи та дизайн, B - збір та аналіз даних, C - відповідальність за статичний аналіз, D - написання статті, E - критичний огляд, F - остаточне затвердження статті.

Received 24.03.2023 / Стаття надійшла 24.03.2023 року
Accepted 28.08.2023 / Стаття прийнята до друку 28.08.2023 року

DOI 10.29254/2077-4214-2023-3-170-370-375

UDC 378.147

Sherstiuk O. O., Svintsytska N. L., Bilash V. P., Hryn V. H., Ustenko R. L., Katsenko A. L., Piliuhin A. V.

OPTIMIZATION OF THE EDUCATIONAL PROCESS IN THE CONTEXT

OF INTERNATIONALIZATION OF HIGHER EDUCATION

Poltava State Medical University (Poltava, Ukraine)

r.l.ustenko@gmail.com

The article discusses the characteristic features of the development of modern society, communication mechanisms, and intercultural relations. It suggests the methods of certain unification of requirements for the quality of higher education, educational and professional programmes, and research, which significantly impact national higher education systems and individual universities. The growing prestige of integration and internationalisation of higher education in the educational and scientific processes contributes to the formation of international development trends and intercultural programmes at the level of any higher education institution. The article highlights the priority and necessity of measures to build international partnerships, student exchanges, and the opening of branches abroad. And all this is not just a promising trend: this process directly affects the quality of education. It becomes one of the key factors of competitiveness and efficiency of an educational institution. The importance of students' academic mobility in university internationalisation has been proven. Through student exchange, student mobility is an opportunity to spend a certain period of time in a foreign higher education institution without interrupting the educational process in the native alma mater.

The tasks of a higher education institution also include justifying modern changes in the university's organisational culture and finding a balance between classical academic education and post-academic standards. This transition has its differences both in the practice of modernisation of an individual university and at the level of standardisation of the national higher education system.

Today, the processes of integration and internationalisation are developing in line with the new challenges posed by the world. In the field of professional education, the concept that if the world is not interested in you, then no one is interested in you is becoming more and more pronounced.

Key words: globalisation, internationalisation, integration, higher education, intercultural exchange, academic mobility.

Introduction.

The specifics of the development of modern society, means of communication, and directions of intercultural communication imply a particular consolidation of requirements for the quality of higher education, research, and educational programmes, which significantly affects not only national higher education systems but also individual universities. The growing priority in scientific research of the processes of globalisation and

internationalisation of higher education contributes to the formation of international development directions and intercultural programmes at the level of almost any higher education institution [1].

The aim of the study.

To determine the peculiarities of the organisation of the educational process in English-speaking students in the discipline "Human Anatomy".

The main part.